

İnsana Yakınlık Ölçeği (Saygınlık Ölçeği)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İnsana Yakınlık Ölçeği (Saygınlık Ölçeği). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23644>

Özet

İnsana Yakınlık Ölçeği (Saygı Ölçeği), **İnsana Yakınlık** kavramının Türkiye bağlamındaki kültürel, sosyal ve ekonomik koşullar dikkate alınarak uyarlanması amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, bireylerin çalışma yaşamlarında deneyimlediği saygınlık, güvenlik, adalet ve sosyal koruma gibi temel unsurları ölçmeyi hedefler. Bu **uyarlama** çalışması, **Decent Work** kavramının Türk popülasyonu üzerindeki geçerliliğini ve güvenilirliğini inceleyerek, mesleki davranış ve kariyer psikolojisi alanındaki araştırmalara önemli bir katkı sağlamıştır. Ölçeğin temel amacı, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) standartlarında tanımlanan **saygı** bileşenlerinin yerel düzeyde nasıl algılandığını ve değerlendirildiğini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler

İnsana Yakınlık, Saygı, Mesleki Psikoloji, Kariyer Gelişimi, Tatmini, Psikometrik Uyarlama, Türkiye, Mesleki Davranış.

Yazarlar

Aysenur Buyukgoze-Kavas, Kevin L. Autin

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **İnsana Yakınlık** kavramının Türkiye'deki çalışan popülasyonlar arasında geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmektir. Bu **uyarlama** çalışması, orijinal **Decent Work** yapısının evrensel boyutlarını korurken, Türkiye'nin kendine özgü sosyo-ekonomik ve kültürel dinamiklerine uygunluğunu test etmeyi amaçlamıştır.

Ölçek, araştırmacıların ve politika yapıcıların, bireylerin iş hayatındaki refah düzeylerini, adil ücretlendirme, sosyal güvenlik, çalışma koşulları ve işyerinde demokrasi gibi kritik bileşenler üzerinden değerlendirmesine olanak tanır. Böylece, ulusal düzeyde çalışma kalitesini artırmaya yönelik müdahale programlarının geliştirilmesine zemin hazırlar.

Yapı

Ölçek, **İnsana Yakınlık** (Saygı) psikolojik yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından küresel kalkınma gündeminin merkezi olarak tanımlanan ve beş temel boyut etrafında şekillenen kapsamlı bir kavramdır. Ölçeğin ölçtüğü temel boyutlar şunları içerir:

Üretken ve Tam ?stihdam: Bireylerin yeteneklerine uygun i? bulma ve aktif çal??ma imkanlar?.

?? Yerinde Haklar: Sendikal haklar, ayr?mc?l?ktan korunma ve i?yerinde söz sahibi olma.

Sosyal Koruma: Sosyal güvenlik, i? güvencesi ve sa?l?k hizmetlerine eri?im.

Sosyal Diyalog: ??verenler, çal??anlar ve hükümet aras?ndaki yap?c? ileti?im ve temsil.

Adil Gelir ve Çal??ma Ko?ullar?: Yeterli ücret ve güvenli, sa?l?kl? çal??ma ortamlar?.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??malar?, uyarlama sürecinin temelini olu?turmu?tur. Büyükgoze-Kavas ve Autin (2019) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini test etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak öngörülen çok boyutlu yap?s?n? Türk kültürü ba?lam?nda da destekledi?ini göstermi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili yap?larla (örne?in, genel ya?am doyumu, mesleki tatmin ve tükenmi?lik) ili?kisini inceleyen yak?nsak ve ayr??an **geçerlik** kan?tlar? sunulmu?tur. Bu geçerlik kan?tlar?, ?nsana Yak???r ?? Ölçe?i'nin Türkiye ba?lam?nda **sayg?n i?** deneyimini do?ru ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirlik** de?erlendirmesi, temel olarak iç tutarlıl?k katsay?lar? arac?l???yla yap?lm??t?r. Çal??mada, ölçe?in genel ve alt boyutlar? için hesaplanan Cronbach Alfa de?erlerinin yüksek ve kabul edilebilir düzeyde oldu?u rapor edilmi?tir. Yüksek iç tutarlıl?k de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? psikolojik yap?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

Bu bulgular, ölçe?in farklı Türk popülasyonlar?nda tekrarlı? uygulamalarda dahi kararlı? sonuçlar verece?i beklentisini güçlendirmektedir ve ölçe?in psikometrik kalitesinin önemli bir göstergesidir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s? titizlikle incelenmi?tir. Orijinal **Decent Work Scale** yap?s?n?n Türk kültürü için uygunlu?unu do?rulamak amac?yla **Faktör Analizi** uygulanm??t?r. Analizler, ölçe?in **Sayg?n ??** kavram?n?n ILO taraf?ndan tan?mlanan temel boyutlar?n? temsil eden çok faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Elde edilen faktör yükleri, her bir maddenin ilgili faktörle güçlü bir ili?ki kurdu?unu göstermi? ve model uyum indeksleri (örne?in Ki-kare/serbestlik derecesi oran?, CFI, TLI, RMSEA) teorik modelin veriyle sa?lam bir uyum sergiledi?ini kan?tlam??t?r. Bu durum, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün korundu?unu ve kültürel adaptasyonun ba?arılı? oldu?unu belirtir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılır (Örn: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum). Orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi açıkça belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama Dili), İngilizce (Orijinal Ölçek Dili)

Hedef Kitle: Çalışan yetkinler, iş arayanlar ve kariyer gelişim sürecindeki üniversite öğrencileri.

Yaş Grubu: 18 yaş ve üzeri yetkin popülasyon.

Popülasyon Detayları: Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerinden ve çeşitli meslek gruplarından örneklemeler üzerinde test edilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireysel öz-bildirim yöntemi (Self-report) kullanılarak uygulanır.

Anahtar Kelimeler

ILO Standartları, Mesleki Davranış, Kariyer Danışmanlığı, Çalışma Yaşamı Kalitesi, Psikometri, Yapısal Etkilik Modellemesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut kaynakta belirtilmemiştir.

Kurumsal E-posta Adresleri: Aysenur Buyukgoze-Kavas: aysenur@omu.edu.tr

Yazma Adresi: Dr. Öğr. Üyesi Aysenur Buyukgoze-Kavas (Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Samsun, Türkiye).

Özinler & Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2019 yılında yayımlanan akademik makale kapsamında uyarlanmıştır. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için yazar ile iletişime geçilmesi şiddetle önerilir. Ölçeğin ticari kullanımı veya telif hakları hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar (Aysenur Buyukgoze-Kavas) ile doğrudan iletişime geçilmelidir.

Referanslar

Buyukgoze-Kavas, A. & Autin, K. L. (2019). Decent work in Turkey: Context, conceptualization, and assessment. *Journal of Vocational Behavior*, 112, 64-76. Doi: 10.1016/j.jvb.2019.01.006. Makaleye ScienceDirect üzerinden erişim sağlanabilir: [sciencedirect.com](https://www.sciencedirect.com)

Ölçeğin orijinal dokümanlarına ait PDF dosyası aşağıdadır: [insana-yakisir-is-olcegi-saygin-is-olcegi-toad.pdf](#)

Ayrıca Word formatında (DOCX) doküman da mevcuttur: [insana-yakisir-is-olcegi-saygin-is-olcegi-toad.docx](#)

İnsana Yakınsaklık Ölçeği (Saygınlık Ölçeği) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, telif hakları ve akademik kullanım izinleri nedeniyle bu platformda yayımlanmamaktadır. Ölçeğin tam maddelerine ve puanlama yönergelerine erişmek için sorumlu yazar Aysenur Buyukgoze-Kavas ile iletişime geçilmesi veya referans makaleye başvurulması gerekmektedir.